

Nota van toelichting

Nummer.: 23TI008	Kerkrade, 28 maart 2023
------------------	-------------------------

Behorend bij ontwerpbesluit nummer: 23Rb011

Onderwerp

Aangaan Gemeenschappelijke Regeling Zorg- en Veiligheidshuis Parkstad.

Beslispunten

De raad wordt voorgesteld:

1. Kennis te nemen van het voornemen van het college en van de burgemeester tot het aangaan van de Gemeenschappelijke Regeling Zorg- en Veiligheidshuis Parkstad, overeenkomstig het voorliggend concept.
2. Als zienswijze te geven dat kan worden ingestemd met het voornemen en met het voorgelegde concept van de gemeenschappelijke regeling.

Inleiding

Het Zorg- en Veiligheidshuis Parkstad (ZVHP) is dé plek waar gemeenten, justitiële partners en zorgpartners samenwerken om complexe zorg- en veiligheidsproblemen op het gebied van overlast, criminaliteit, verward gedrag, huiselijk geweld, kindermishandeling en radicalisering aan te pakken. Het Veiligheidshuis Parkstad ging op 20 september 2017 van start op basis van een privaatrechtelijke overeenkomst. De gemeente Kerkrade vervult tot nu toe de rol van zowel beheergemeente als die van rechtspersoon en draagt zorg voor de organisatorische en personele organisatie binnen de eigen kaders en uitgangspunten. De huidige privaatrechtelijke samenwerkingsovereenkomst kan inmiddels onvoldoende voorzien in de aanpak van de complexe casuïstiek in de regio en de verbinding tussen de werkdomeinen zorg en veiligheid.

Verbinding tussen zorg en veiligheid duurzaam verankeren door gemeenschappelijke regeling.

In 2021 is reeds op Parkstadniveau gesproken om te komen tot een uitvoerings- en handelingskader voor Parkstad ten aanzien van de verbinding tussen zorg en veiligheid en dit duurzaam te verankeren. Op 5 november 2021 heeft het Bestuurlijk Overleg bestaande uit de 7 burgemeesters van de Parkstad-gemeenten besloten tot een naams-wijziging van het Veiligheidshuis Parkstad naar het Zorg- en Veiligheidshuis Parkstad. Tevens werd besloten de beweging te maken naar een gemeenschappelijke regeling. Omdat in de treffen gemeenschappelijke regeling bevoegdheden terechtkomen van zowel het bestuursorgaan college als van het bestuursorgaan burgemeester, wordt de regeling getroffen door zowel de colleges als de burgemeesters van de 7 parkstadgemeenten tezamen. Het perspectief is dat de burgemeesters gezamenlijk het Dagelijks Bestuur vormen en dat de leden van het dagelijks bestuur samen met de wethouders uit het zorgdomein, het Algemeen Bestuur vormen.

Gevolgen en consequenties voor de bestuurspraktijk.

Door de nu voorliggende Gemeenschappelijke Regeling krijgt het ZVHP rechtspersoonlijkheid en kan daardoor als openbaar lichaam zelfstandig aan het rechtsverkeer deelnemen. Net als alle verbonden partijen zal deze gemeenschappelijke regeling onderdeel gaan uitmaken van de gemeentelijke begrotings- en verantwoordingscyclus. Hoewel de *Wet gemeenschappelijke regelingen* het mogelijk maakt dat er bevoegdheden kunnen worden gedelegeerd wordt hier vooralsnog niet voor gekozen en zal er gebruik worden gemaakt van de mandaatconstructie.

Diensten, producten en werkwijze van het ZVHP

De kenmerken van het huidige ZVHP zijn weergegeven in een overzicht dat u als bijlage 2a aantreft bij deze nota. Daarop is tevens aangegeven wat de werkwijze is van het ZVHP en welke ontwikkelingen er thans vanuit

het perspectief van het ZVHP spelen op het snijvlak van zorg en veiligheid. De eveneens bijgevoegde bijlage 2b behelst een overzicht van de diensten en producten van het ZVHP.

Doelstelling

Doelstelling is de transitie naar een zelfstandige Parkstad-organisatie die positie kan kiezen en die opereert voor en verantwoording aflegt aan de besturen van alle Parkstad-gemeenten. Daardoor staan die gemeenten alle op gelijke afstand van het ZVHP en zijn ook de wethouders uit het Zorgdomein bij de sturing van het zorg- en veiligheidshuis in positie gebracht. Het is hoogst onwenselijk om het college en de directie van de gemeente Kerkrade zowel inhoudelijk, organisatorisch als financieel verantwoordelijk te blijven houden voor alle zaken die het ZVHP regarder.

Let wel: vaststelling van de begroting van het ZVHP is thans niet aan de orde; de als bijlage bijgevoegde ZVHP-begroting 2023 is om de raad zoveel mogelijk informatie te geven over de financiële context. Evenmin gaat het om de vaststelling van de taken en diensten/producten van het ZVHP. Dat hoort bij de aansturing door de gemeenten, zoals binnen de tot stand te brengen GR is voorzien door het Algemeen Bestuur.

Procedure vaststellen gemeenschappelijke regeling.

Zowel het college als de burgemeester zijn voornemens deel te nemen aan de nieuwe Gemeenschappelijke Regeling Zorg- en Veiligheidshuis Parkstad. De *Wet gemeenschappelijke regelingen* bepaalt dat de gemeenteraden een zienswijze op de concept-regeling kunnen geven binnen acht weken na ontvangst van het concept.

De stap daarna is dat de gemeenteraden toestemming moeten verlenen voor het aangaan van de gemeenschappelijke regeling. Deze dubbele gang naar de gemeenteraad is het gevolg van de wetswijziging per 1 juli jl. van voornoemde wet. Tot slot moeten de colleges/burgemeesters een besluit nemen om de gemeenschappelijke regeling aan te gaan. De beoogde inwerkingtredingsdatum van de Gemeenschappelijke Regeling Zorg- en Veiligheidshuis Parkstad is 1 augustus 2023.

Argumenten

De zorg- en veiligheidsdomeinen worden beter en duurzamer met elkaar verbonden.

Het ZVHP handhaaft haar uitgangspunten: professionaliteit, dienstverlening en kostenbewustzijn. Met deze gemeenschappelijke regeling kunnen de zorg- en veiligheidsdomeinen beter en duurzamer met elkaar worden verbonden. In dit opzicht is van belang dat de wethouders uit het Zorgdomein die het zorg- en veiligheidshuis in portefeuille hebben, meer in positie worden gebracht om mee sturing te geven aan het ZVHP. Dit wordt gerealiseerd door deze wethouders zitting te laten nemen in het Algemeen Bestuur.

Betere waarborg aanpak van de complexe casuïstiek.

De gemeente kan direct invloed uitoefenen op de bedrijfsvoering en uitvoeringskracht van het ZVHP. Zo kan het uitgroeien tot één plek waar alle professionals terecht kunnen met hun (meedenk)vragen en aanvullende expertise. En hiermee de samenwerking in complexe casuïstiek intensiveren en zodoende een impuls geven aan de kwaliteit, de effectiviteit en de efficiency van de aanpak.

Kanttekeningen

De huidige Samenwerkingsovereenkomst Veiligheidshuis Parkstad, die van september 2017 dateert, komt te vervallen. Onderzocht en beoordeeld zal worden welke wederzijdse verplichtingen hieruit voortvloeien. De gemeente Kerkrade wordt hierin begeleid door BMC.

In de toelichting op de begroting 2023 van het ZVHP (zie bijlage 3) zijn een aantal risico's genoemd (pagina 14 e.v.). Het betreft kosten die nu nog niet voldoende inzichtelijk zijn. Te weten:

a. De huisvestingskosten.

Bij de opbouw van de Begroting 2023 gaat het management er van uit dat de nieuwe huisvestingskosten en de daarbij horende faciliteiten niet hoger mogen zijn dan nu (€100.000). Feit is evenwel dat er nog geen zicht is op deze toekomstige kosten. De vraag is of dit in de toekomst realistisch is. Rekening moet worden

gehouden met wezenlijk hogere huisvestingskosten dan door de gemeente Kerkrade in rekening worden gebracht.

b. Een aantal risico's in de bedrijfsvoering:

- Loonsverhogingen in 2023 niet meegenomen;
- Lage raming kosten bedrijfsvoering (post onvoorzien, opleidingen, kosten administratie);
- Indexering niet meegenomen.

Daarnaast is de schatting van de kosten voor de formatie gemaakt op basis van de huidige benodigde inzet. De verwachting is dat bepaalde problematiek toeneemt (o.a. huisverboden). Indien deze verwachting uitkomt, zal gekeken moeten worden hoe dit kan worden opgelost (meer inzet inhuren of formatie anders verdelen).

Financiën

De wijziging van de rechtsvorm van de samenwerking heeft in beginsel maar zeer beperkte kostprijsverhogende gevolgen, met dien verstande dat er wel organisatiekosten bijkomen die eigen zijn aan een gemeenschappelijke regeling, zoals die gekend zijn van bijvoorbeeld *Het Gegevenshuis*. Anders ligt dit bij de huisvestingskosten en bijbehorende faciliteiten. Op het moment van verhuizing uit Kerkrade is er sprake van een harde break, waarna het bedrag per inwoner toeneemt van (thans) € 3,88 naar minimaal € 4,21.

De reguliere systematiek is dat een GR de conceptbegroting in de zomer voorafgaand aan het begrotingsjaar aanbiedt aan de raden van de deelnemende gemeenten, waarop die een zienswijze kenbaar kunnen maken. Daarna stelt het AB van de GR de begroting vast. Deze nieuwe besluitvormingsprocedure is uiteraard pas van toepassing zodra de GR is opgericht.

De conceptbegroting 2023 (met bijbehorende toelichting) is als bijlage 3 toegevoegd om de raad een inzicht te geven in de financiële ontwikkelingen. Een aantal extra kosten konden in deze begroting worden meegenomen. Onlangs is evenwel gebleken dat deze conceptbegroting van het ZVHP nog een nadere bijstelling behoeft in verband met

- zeer recente cao-ontwikkelingen,
- de exacte omvang van het inhuren van faciliteiten zoals de personeels- en salarisadministratie, die nog uit onderhandeld moet worden met de gemeente Kerkrade.

Als gevolg van de cao-ontwikkelingen zullen de loonkosten substantieel stijgen. Hierdoor moet rekening worden gehouden met een toename van de jaarlijkse bijdrage van de gemeente. Om welk bedrag het daarbij exact gaat, moet nog worden berekend. Let wel: deze kostenstijgingen zijn geen gevolg van de transitie naar een GR maar betreffen autonome ontwikkelingen. Deze zouden zich ook hebben voorgedaan bij voortzetting van de huidige organisatievorm.

Uit de cijfers van het ZVHP blijkt dat de gemeenten Heerlen en Kerkrade gezamenlijk verantwoordelijk zijn voor 60% tot 70% van de casuïstiek. Om te voorkomen dat de inzet ten behoeve van deze gemeenten in een onwenselijke omvang ten koste gaat van het oppakken van casuïstiek in de overige gemeenten, bekostigt de gemeente Heerlen 2 fte procesregie en bekostigt de gemeente Kerkrade 1 fte. Dit zijn structurele gelden en ook als zodanig in de begroting van deze gemeenten opgenomen. In de meerjarenbegroting van het ZVHP zullen deze gemeentelijke bijdrages ook als structurele baten worden opgevoerd.

Personele consequenties

Vanuit het ZVHP is een werknemersdelegatie samengesteld die met name de ontvlechting van de P&O-aangelegenheden monitort.

Rechtmatigheid

Het voornemen om te komen tot een transitie van het ZVHP naar een bestuurslichaam overeenkomstig de thans voorliggende concept-regeling is getoetst aan de *Wet gemeenschappelijke regelingen* en rechtmatig bevonden. De thans voorliggende conceptversie van de GR kan zonodig nog worden aangepast, alvorens deze in de volgende besluitvormingsfase voor te leggen aan de raden voor het verkrijgen van toestemming. Gemeente Kerkrade (Rechtsbelangen en P&O) zal daarbij vanuit Parkstad worden betrokken.

Communicatie

Het besluit van het college en de reactie van de raad hierop zal kenbaar worden gemaakt aan de andere Parkstadgemeenten.

Gezondheid en Vitaliteit

N.v.t..

Uitvoering

De beoogde ingangsdatum van de nieuwe gemeenschappelijke regeling is 1 augustus 2023. Of dit feitelijk gerealiseerd kan worden is evenwel afhankelijk van het besluitvormingsproces dat in de 7 Parkstadgemeenten doorlopen dient te worden.